

ห้องย่อยที่ 3 ห้องประชุม 1405

ยุทธศาสตร์ที่ 3 โภชนาการสมวัย

1. สถานการณ์โภชนาการ จังหวัดสงขลา

- 1) จากข้อมูลสำรวจระดับไอคิวของเด็กทั่วประเทศ พบว่า ระดับไอคิวของเด็กภาคใต้โดยเฉลี่ยอยู่ในลำดับรองสุดท้ายของประเทศ และหากแยกตามรายจังหวัด พบว่า เด็กในจังหวัดสงขลา มีระดับไอคิวอยู่ในลำดับที่ 5 ของภาคใต้ สาเหตุสำคัญประการหนึ่งมาจากภาวะโภชนาการและพฤติกรรมบริโภค
- 2) จากการสำรวจสถานการณ์โภชนาการของกลุ่มเด็กวัย 6 เดือน-5 ปี และกลุ่มเด็กวัย 6-14 ปี พบรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

สถานการณ์โภชนาการ	เด็ก (6 เดือน-5 ปี)	เด็ก (6 ปี-14 ปี)
การศึกษาผู้เลี้ยงดูหลัก	ประถมศึกษา-น้อยกว่า	ประถมศึกษา-น้อยกว่า
การได้รับวิตามินแร่ธาตุระหว่างตั้งครรภ์	28-57%	
ได้รับนมแม่ครบ 6 เดือน	7-22%	
การกินผัก ผลไม้	ต่ำกว่าเกณฑ์	ต่ำกว่าเกณฑ์
ดื่มน้ำอัดลม น้ำหวาน ทุกสัปดาห์	43-64%	52-66%
การกินขนมถุง ขนมซอง ทุกสัปดาห์	54-64%	52-72%
น้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์	4.8-8.8%	1.9-7.6%
เริ่มอ้วนและอ้วน	6.8-12.9%	9.8-15.7%
ส่วนสูงต่ำกว่าเกณฑ์	8.1-15.4%	3.8-6.5%
การกินอาหารไม่ครบ 3 มื้อ มักขาดมื้อเช้า		16-20%
ไอโอดีนต่ำ	12-29%	13-16% (3 พื้นที่)

3) สาเหตุการป่วยของผู้ป่วย ปี 2556 พบว่าอัตราการป่วยเกี่ยวกับโภชนาการ โรคเรื้อรัง (เบาหวาน ความดันโลหิตสูง หัวใจ) สูงเป็นอันดับแรก ๆ จากกลุ่มโรค

โดยสรุป สถานการณ์สำคัญของปัญหาโภชนาการในจังหวัดสงขลา

- 1) น้ำหนัก ส่วนสูงและ ไอคิวเด็กตกมาตรฐาน อันเนื่องมาจากพฤติกรรมบริโภคในกลุ่มเด็กวัย 6 เดือน-5ปี และกลุ่มเด็กวัย 6-14 ปี
- 2) การดูแลเด็กของผู้ปกครอง ครูศูนย์เด็กเล็กและโรงเรียนในการบริโภคตามหลักโภชนาการและสร้างนิสัยบริโภคที่ถูกต้อง
- 3) อัตราการป่วยด้วยโรคเรื้อรังที่เกิดจากพฤติกรรมบริโภค

กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินการ	แนวทางการดำเนินการ (จากกลุ่มย่อย)	ผู้รับผิดชอบ/สนับสนุน	หมายเหตุ
1. พัฒนาระบบข้อมูลสถานการณ์ด้านอาหารและโภชนาการและสุขภาพในทุกพื้นที่ ทั้งระดับจังหวัดและระดับท้องถิ่น	<p>1.1 ในระดับจังหวัดให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเป็นศูนย์ข้อมูลโดยใช้ข้อมูลภาวะโภชนาการและสุขภาพ จากหน่วยงานสาธารณสุข ร่วมกับข้อมูลสำรวจพฤติกรรมด้านอาหารและโภชนาการในชุมชน</p> <p>1.2 .ในระดับท้องถิ่นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นศูนย์ข้อมูลโดยประสานข้อมูลกับจังหวัดและเน้นข้อมูลพฤติกรรม</p>	<p>1.1 ในระดับจังหวัดให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเป็นศูนย์ข้อมูลโดยใช้ข้อมูลภาวะโภชนาการและสุขภาพ จากหน่วยงานสาธารณสุข ร่วมกับข้อมูลสำรวจพฤติกรรมด้านอาหารและโภชนาการในชุมชน</p> <p>1.2 ในระดับท้องถิ่นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นศูนย์ข้อมูลโดยประสานข้อมูลกับจังหวัดและสถาบันวิชาการโดย</p>	<ul style="list-style-type: none"> ●สาธารณสุขจังหวัด ●สถาบันวิชาการ ●ประชาสัมพันธ์จังหวัด 	

กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินการ	แนวทางการดำเนินการ (จากกลุ่มย่อย)	ผู้รับผิดชอบ/ สนับสนุน	หมายเหตุ
	<p>ด้านอาหารและโภชนาการในชุมชนที่ได้จากการประเมินตนเองของชุมชน</p> <p>1.3 เพิ่มช่องทางและประสิทธิภาพการสื่อสารข้อมูลเพื่อส่งเสริมให้ผู้บริโภคมีจิตสำนึกและพฤติกรรมการบริโภคที่ให้ความสำคัญกับคุณภาพชีวิต และการหาข้อมูลความรู้เพื่อการบริโภคที่เหมาะสมกับภาวะสุขภาพของตน</p>	<p>เน้นข้อมูลพฤติกรรมด้านอาหารและโภชนาการในชุมชนที่ได้จากการประเมินตนเองของชุมชน</p> <p>1.3 เพิ่มช่องทางและประสิทธิภาพการสื่อสารข้อมูลเพื่อส่งเสริมให้ผู้บริโภคมีจิตสำนึกและพฤติกรรมการบริโภคที่ให้ความสำคัญกับคุณภาพชีวิต และการหาข้อมูลความรู้เพื่อการบริโภคที่เหมาะสมกับภาวะสุขภาพของตน</p>		
<p>2. ผลักดันให้เกิดขับเคลื่อนเรื่องโภชนาการสมัยเข้าสู่แผนชุมชนและแผนท้องถิ่น</p>	<p>2.1 ส่งเสริมให้กองทุนหลักประกันสุขภาพตำบลจัดทำแผนโภชนาการสมัยและผลักดันให้บรรจุในแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p>	<p>2.1 องค์กรท้องถิ่นจัดทำประชาคมหมู่บ้าน โดยให้มีเรื่องการส่งเสริมโภชนาการทุกกลุ่มวัย</p> <p>2.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบรรจุเรื่องการส่งเสริมโภชนาการของคนทุกกลุ่มวัยในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น แผนพัฒนา 3 ปี แผนประจำปี โดยการสนับสนุนส่วนหนึ่งของกองทุนหลักประกันสุขภาพชุมชน</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ท้องถิ่นจังหวัด ● สาธารณสุขจังหวัด 	<p>ตัวอย่าง</p> <ul style="list-style-type: none"> - รมรณรงค์ฝากครรภ์ก่อน 3 เดือน เพื่อให้ลูกอยู่รอดอย่างมีคุณภาพและปลอดภัย - กองทุนสุขภาพท้องถิ่น ส่งเสริม/สนับสนุนอาหารเสริมแม่ตั้งครรภ์และแม่ให้นมลูก - ฟื้นฟูวัฒนธรรมท้องถิ่น

กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินการ	แนวทางการดำเนินการ (จากกลุ่มย่อย)	ผู้รับผิดชอบ/ สนับสนุน	หมายเหตุ
				<p>ของขวัญ/ของฝากแม่ ตั้งครุฑและแม่ให้นมลูก</p> <p>- อบรมให้ความรู้ด้าน โภชนาการกับผู้ปกครอง ผู้ประกอบการร้านค้า และ ประชาชนทุกกลุ่มวัย เพื่อให้เด็กมีโภชนาการ สมวัย สมองดี และ ประชาชนทุกกลุ่มวัย ห่างไกลจากโรคเรื้อรัง</p>
<p>3. พัฒนารูปแบบการใช้นวัตกรรม ด้านอาหารและโภชนาการให้ เหมาะสมกับบริบทในพื้นที่</p>	<p>3.1 พัฒนารูปแบบการมีครัว รวมสำหรับศูนย์เด็กเล็กของ เทศบาล โดยนำร่องระดับตำบล ต้นแบบ และมีศูนย์พัฒนาเด็ก เล็กต้นแบบอย่างน้อยท้องถิ่นละ 1 แห่ง</p> <p>3.2 พัฒนารูปแบบโรงเรียน โภชนาการต้นแบบ อย่างน้อย ท้องถิ่นละ 1 แห่งโดยให้มีแผน โภชนาการสำหรับนักเรียนและ อาจจะบรรจุอยู่ในหลักสูตรการ เรียนการสอน หรือเป็นกิจกรรม</p>	<p>3.1 พัฒนารูปแบบการมีครัวรวม สำหรับศูนย์เด็กเล็กขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>3.1 ให้มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้นแบบด้านโภชนาการ (อาหาร ปลอดภัยและความมั่นคงทาง อาหาร) อย่างน้อยท้องถิ่นละ 1 แห่ง</p> <p>3.3 ให้มีโรงเรียนต้นแบบด้าน โภชนาการ (อาหารปลอดภัยและ ความมั่นคงทางอาหาร) อย่าง น้อยท้องถิ่นละ 1 แห่ง</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● สาธารณสุข จังหวัด ● องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น 	<p>ควรมีการปรึกษาสำนักงาน ตรวจเงินแผ่นดินในการ บริหารงบประมาณ</p>

กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินการ	แนวทางการดำเนินการ (จากกลุ่มย่อย)	ผู้รับผิดชอบ/ สนับสนุน	หมายเหตุ
	เสริมหลักสูตร			
4. ประกาศให้ เรื่องอาหารของแม่ เป็นวาระของจังหวัดสงขลา เพื่อให้เด็กได้รับการโภชนาการที่ดีและเพิ่มความสัมพันธ์ในครอบครัว	<p>4.1 การผลิตสื่อวีดิทัศน์ และการประชาสัมพันธ์ เพื่อการรณรงค์ให้แม่ทำอาหารให้ลูก และการรับประทานอาหารร่วมกันในครอบครัว</p> <p>4.2 การทำจัดป้าย ประชาสัมพันธ์ขนาดใหญ่ เพื่อการรณรงค์เรื่องอาหารของแม่ อำเภอละ 1 จุด</p> <p>4.3 การจัดนิทรรศการ เคลื่อนที่ในห้างสรรพสินค้า โรงเรียน และโรงพยาบาล</p>	<p>4.1 ส่งเสริมการผลิตสื่อวีดิทัศน์ และการประชาสัมพันธ์ เพื่อการรณรงค์ให้แม่ทำอาหารให้ลูก และการรับประทานอาหารร่วมกันในครอบครัว</p> <p>4.2 ส่งเสริมการทำจัดป้าย ประชาสัมพันธ์ขนาดใหญ่ เพื่อการรณรงค์เรื่องอาหารของแม่ อำเภอละ 1 จุด</p> <p>4.3 ส่งเสริมการจัดนิทรรศการ เคลื่อนที่ในห้างสรรพสินค้า โรงเรียน และโรงพยาบาล</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● องค์การบริหารส่วนจังหวัด ● สาธารณสุขจังหวัด ● ประชาสัมพันธ์จังหวัดสงขลา 	
5. ส่งเสริมให้ชุมชนมีบทบาทในการจัดการเรื่องโภชนาการในทุกกลุ่มอายุ	5.1 มีโครงการ กิจกรรม ในการแก้ไขปัญหาด้านพฤติกรรม การบริโภคที่เหมาะสมทั้งใน เมืองและในชนบท	5.1 ส่งเสริมให้มีโครงการ กิจกรรม ในการแก้ไขปัญหาด้าน พฤติกรรมการบริโภคที่เหมาะสม ทั้งใน	<ul style="list-style-type: none"> ● สาธารณสุขจังหวัด ● องค์การบริหารส่วนจังหวัด 	
6. มีการพัฒนาเครื่องชี้วัด พฤติกรรมการบริโภคที่เหมาะสมส่งเสริมสนับสนุนให้มีการประเมินภาวะโภชนาการอื่น	6.1 การพัฒนาเครื่องมือเพื่อ การวิจัยพฤติกรรมกรรมการบริโภค และภาวะโภชนาการในระดับ ชุมชน	6.1 พัฒนาเครื่องมือเพื่อการวิจัย พฤติกรรมการบริโภคและภาวะ โภชนาการในระดับชุมชน 6.2 เก็บข้อมูลสภาพแวดล้อม	<ul style="list-style-type: none"> ● สถาบันวิชาการ ● องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ● โรงพยาบาล 	

กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินการ	แนวทางการดำเนินการ (จากกลุ่มย่อย)	ผู้รับผิดชอบ/ สนับสนุน	หมายเหตุ
<p>เป็นผลของพฤติกรรม การบริโภคและพฤติกรรมสุขภาพที่ไม่เหมาะสมเพื่อแก้ไขภาวะโภชนาการที่ไม่ปกติ</p>	<p>6.2 เก็บข้อมูลสภาพแวดล้อมด้านอาหารและโภชนาการในระดับชุมชน</p> <p>6.3 การติดตามเฝ้าระวังปัญหาด้านโภชนาการระดับชุมชน โดยใช้กลไกของเครือข่ายสุขภาพ เช่น อสม. รพ.สต. และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p>	<p>ด้านอาหารและโภชนาการในระดับชุมชน อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง</p> <p>6.3 ติดตามเฝ้าระวังปัญหาด้านโภชนาการระดับชุมชน โดยใช้กลไกของเครือข่ายสุขภาพ เช่น อสม. รพ.สต. และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง</p>	<p>ส่งเสริมสุขภาพตำบล</p>	
<p>7. สร้างและยกระดับบุคลากร รวมถึงอาสาสมัครต่างๆให้ทำงานด้านความมั่นคงทางอาหาร อาหารปลอดภัย และโภชนาการสมัย</p>	<p>7.1 สนับสนุนให้ท้องถิ่นมีตำแหน่งนักโภชนาการชุมชนประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>7.2 ส่งเสริมบทบาทของบุคลากรในท้องถิ่นในการพัฒนาพฤติกรรมบริโภคที่เหมาะสมของประชาชน เช่น ผู้นำชุมชน ราษฎ์ชาวบ้านเกษตรกรดีเด่น อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เป็นต้น</p>	<p>7.1 สนับสนุนให้ท้องถิ่นมีตำแหน่งนักโภชนาการชุมชนประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>7.2 ส่งเสริมบทบาทของบุคลากรในท้องถิ่นในการพัฒนาพฤติกรรมบริโภคที่เหมาะสมของประชาชน เช่น ผู้นำชุมชน ราษฎ์ชาวบ้านเกษตรกรดีเด่น อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เป็นต้น</p>	<ul style="list-style-type: none"> ●ท้องถิ่นจังหวัด ●องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ●สาธารณสุขจังหวัด ●สถาบันวิชาการ 	